

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:

Dr. ENEA POPA

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.

Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34

**Foaie culturală-politică. Apare
săptămânal sub conducerea
unui comitet**

ABONAMENTUL:

Pe an 100 Lei
Pe 1/2 an 50 Lei
Pe 1/4 an 25 Lei

Anul nou.

S'a mai scurs un an — al aptelea — de când suntem în România întregită. A mai trecut un an de care legasem mari speranțe când intrasem în el și la fârșitul căruia vedem, că ne-am nșelat amar în așteptările noastre.

Nădărduiam doar, că viața se va afeftini, ca să-și poată duce mai ușor viața și cei săraci, nădărduiam-cu tot dreptul că se vor mai îmbunătăți salariile de foame ale bieților funcționari, că vor mai înceta abuzurile și nelegiuirile nenumărate ale cărmuitorilor azi, că se va mai schimba atmosfera morală a țării, stăpânită azi de o falangă de speculanți și șarlatani, că lungul șir al afacerilor și scandalurilor din țară statul iese păgubit cu milioane se va rupe odată definitiv, că miniștrii țării nici măcar nu vor mai fi bănuți, decum să fie lovești cu afaceri necinstite și necurate, că legile vor fi respectate mai mult ca până acum, că se vor îndrepta legile școlare țării trebuie să fie cele mai bune și chibzuite legi, că va crește respectul față de autoritatea statului, contribuind ineseși autoritățile la ridicarea propriului lor limb, că unele partide românești vor urma o politică mai cuminte față de minorități, — și câte și mai câte n'am așteptat noi dela anul 1925.

Nu putem spune că în anul încheiat nu s'au făcut și lucruri bune, dar toate acestea sunt numai floare la ureche pe lângă relele nenumărate. Avem senzația, că ne apropiem din zi ce merge tot mai mult de prăpastie, dacă mai durează multă vreme cărmuirea liberală.

În clipa când stăm pe pragul ce desparte anul nou de cel vechiu, speranțe noi și mari răsar în sufletele noastre. Suntem optimiști față de viitor. Legăm nădejdi mari de noul an. Mari sunt nădejdiile noastre — și parcă întâmplările din vremea din urmă ne întăresc aceste nădejdi —, că lucrurile se vor schimba înspre mai bine și anul în care înțrăm nu ne va aduce atâtea desamăgiri, ci-l vom încheia cu mai multă bucurie și cu un bilanț mai bun ca cel al anului 1925.

Ce-ar fi de noi, Doamne, dacă n'am avea răbdarea unită cu această nădejde de mai bine!

Ca zeul Ianus, cel cu două fețe, să ne îndreptăm și noi gândurile spre trecut și viitor. Să căutăm mai ales spre viitorul țării noastre și să muncim, nu atât pentru foloasele noastre de-o clipă, după care mulți aleargă

azi în goană nebună, ci mai ales pentru foloasele țării întregi, ca astfel, la an, să putem privi cu mai multă încredere spre un viitor mai bun al țării noastre iubite.

I. Polană.

Triumful opoziției unite în alegerile parțiale.

La 17 Decembrie e. au avut loc alegerile parțiale, pentru câte un loc de senator, la Iași, Caliacra și Tutova, în vechiul regat. Alegătorii s'au purtat foarte br. v în toate trei locurile. Guvernul liberal a suferit mare înfrângere în aceste alegeri, iar de averescani ce să zicem, abia au obținut câteva voturi. La Iași a fost ales dl rector al Universității de-acolo, învățatul profesor Dr. Al. Slătineanu, iar la Caliacra a fost ales dl C. Angelescu, avocat. Ambii sunt din partidul național și au întrunit majorități de mii de voturi peste voturile întrunite de liberali. De averescani nici să nu mai pomenim. La Tutova biruința dlui profesor universitar Cezar Parteniu, din partidul țărănesc, încă era sigură, dacă liberalii, în zilele din urmă, n'ar fi deslănțuit cea mai cumplită asuprire asupra bieteii populații și n'ar fi întrebuintat tot felul de ticăloși numai ca să nu se aleagă candidatul partidului țărănesc, care se bucura de încrederea alegătorilor. Așa s'au șters din liste 1000 de alegători și în locul lor, s'au pus nume de ale morților, cari au votat apoi, bine înțeles, cu liberalii.

C'am așa a fost ca în Martie la Reghin, când cu alegerea dlui O. Goga, când administrația, unii jandarmi, bătașii din circurile Bucureștilor, vinarsul și toffelul de promisiuni jucau pentru minunata verificare a conștiinței alegătorilor în favorul dlui Goga, care s'a ales totuși numai cu 33 voturi în plus. Și atunci dl Goga

trâmbeia în lumea mare, că a verificat admirabil conștiința cetățenească.

Partidul național n'a avut în nici o alegere sprijinul imoral al guvernului, — ca averescanii de pildanici n'a câștigat pe alegători cu bani și vinars (cum făcuse dl Goga la Reghin, când într'o seară o mulțime de țărani zăceau beți înaintea hotelului din Reghin). — Partidul național s'a sprijinit numai pe încrederea alegătorilor de care s'a bucurat întotdeauna.

Sentința dată de alegători cu prilejul alegerilor din 17 Dec. e. e. cât se poate de lămurită. Guvernul nu se mai bucură de nici o încredere și în curând va trebui să și ia catra fusele. De altă parte partidul, averescan a eșit cumplit înfrânt din aceste alegeri. Acum s'a văzut ce forță reprezintă averescanii când n'au sprijinul guvernului. Alegerile parțiale din urmă sunt cea mai bună dovadă, că alegătorii de pretutindeni sunt alături de partidul național și nu-nai partidul național cu cel țărănesc sunt chemate să formeze guvernul de mâine, care să lecuiască multele rane, cari sângerează azi din trupul țării.

Stați și în finutul nostru neclintii pe lângă partidul național, căci în curând va suna ciasul să ne facem și noi datoria de alegători. Nu vă mai lăsați înfricați de bătași și ameștiți de bani și beutură, nu vă vindeți votul, ci luptați cu cinste și neînfricați pentru programul partidului național!

Ion Poiană.

Datoria generației de astăzi.

Mare bucurie și fericire pentru generația de azi, că a putut vedea cu ochii realizarea idealului unității noastre naționale, ideal mareț pentru care s'a jertfit generația de ieri și cele trecute.

Dar această generație are multe și mari datorii față de neam și țară. Are misiunea și datoria sfântă să învețe, să muncească din răsputeri și cu abnegație și să și dea toată osteneala pentru întărirea statului român, creat prin jertfa de sânge a multor generații. Misiunea generației noastre este după cum scria și Ion Ghica despre misiunea generației de-atunci: — să

facă ca România să fie un stat respectat prin acțiunea lui culturală și industrială, respectat de guvernul său ca și de puterile streine; să nu aibă a se teme nici de tendințele absolutiste dinăuntru — cum e azi — nici de speranțele de cutropire dinafară; să facă așa ca în România domnia legilor și a cunoștințelor să fie completă, ca știința și adevărul să ia locul minciunii, și al tuturor nemernicilor de azi.

Ce misiune minunată pentru o generație ca a noastră, într'o vreme când România e bătuită de cea mai grozavă criză morală, când și sus și jos domnește călcarea legii, bunul plac,

când avuția țării este la îndemână tuturor politicianilor lacomi, nesațioși, brutali; într'o vreme când libertățile adevărate sunt călcate în picioare de un regim care se menține la putere de ani de zile numai prin teroare și datorită moleșelii noastre orientale! . . .

Sosit-a vremea să ne mai trezim din nepăsarea noastră, să pornim la o acțiune mai organizată și statornică, să săpăm în conștiința noastră adânc respectul legii și să impunem acest respect tuturor. Sosit-a vremea să luptăm cu mai mult curaj pentru bine, împotriva usurpatorilor cari se aleg și domnesc cu băta.

Hristos, născându-se, a aruncat sabia între oameni, a proclamat lupta între bine și rău. Datoria generației de azi este să lupte cu toată puterea împotriva răului, pentru bine, pentru a împiedeca ca răul să prindă rădăcini tot mai adânci în țara noastră, înăbușind cu totul binele. Frumoasă misiune! Dar când vom începe?

E. P.

Lupta împotriva pornografiei.

În zodia de azi, așa numită a libertății scrisului, o mulțime de cărți, reviste și gazete cu scrisul murdar și necuviincios și cu tot felul de ilustrații nerușinate și desfrânate, cari turbură și otrăvesc sufletele și trupurile, — se revarsă din orașele mai mari spre orașele noastre. Iți arunci ochii pela librării și chioscuri și poți vedea aceste sciuri de gazete, cari în criza morală de azi mai alimentează și ele febra lipsei de moralitate, bătându-și cu obrăznicie joc de cele mai frumoase și delicate sentimente omenești. În lipsa unui control riguros aceste otrăvuri mizerabile ajung în mâinile copiilor de școală, a tinerilor mai vârstnici și spre nenorocirea noastră, au început să ajungă și în mâinile sâtenilor noștri, cari până acum au fost feriți de această otrăvă sufletească.

Scrisul murdar și revoltător, picantă și glumele cele mai grosolane, icoanele și desaturile necuvincioase și de corupție ale acestor cărți și gazete sunt cele mai grozave atentate la sănătatea sufletească și trupească a tinerelor generații, secătând vlaga acestor generații și lăzind cea mai grozavă corupție ce se poate închipui.

Împotriva acestui scris trebuie să luptăm din răsputeri, ca aceste gazete să nu se lățească, să n'ajungă în mâinile copiilor, căci sunt cea mai grozavă otrăvă pentru sufletele și trupurile lor. Părinții și educatorii să exercite un control cât mai vigilent, ca astfel de scrieri și desaturi să n'ajungă în mâinile copiilor.

„Crema Fantasia“

este neîntrecută, după a cărei întrebuintare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățeniile feței. Să poate comanda și prin postă dela Depozit pentru REGHIN și jur la

FARMACIA NEAGOS
TG.-MURES, TELEFON No. 130.
FARMACIA MERA

Socoteala marelui războiu.

Oficiul de statistică din Washington (America), cercetând cheltuielile războiului dela 1914—1918, a aflat următoarele date, cari î-ți scoală părul măciucă:

Puferile centrale 17½ miliarde lire sterline, iar ceia-ți 32²/₁₀, deci după lei nostri de azi: sume îngrozitoare, căci o liră sterlină e 1000 Lei. Sub arme au chemat: Rusia 12 milioane soldați, Anglia 6.905.467, Franța

8.410.000, Italia 5.615.000, America 4.800.000, România 800.000, Serbia 700.000, Belgia 267.000, Grecia 230.000, Portugalia 100.000, Montenegro 50.000, Germania 11 milioane, Austro-Ungaria 7 milioane, Turcia 2.850.000, Bulgaria 1.200.000. Au avut morți: Germania 1737000, Rusia 1.708.000, Franța 1.357.000, Austro-Ungaria 1.290.000, Anglia 908.371, Italia 650.000, America 50.280.

Stiri mărunte.

Dorim iubitorilor nostri ceitorii anul nou cu bine și fericire.

Știm, că prin legea repausului duminecilor s'a dispus, că Dumineca și în zile de sărbători cârciumile să nu se mai poată deschide decât dela ora 12 până la 7 seara. După vechile dispozițiuni însă, cârciumele din comunele rurale erau închise toată ziua în Dumineci și sărbători și s'a putut constata, că datorită acestei măsuri consumul beuturilor spirtoase începuse să scadă. Mai nou s'a cerut autorităților centrale, ca vechea dispozițiune, adică de a ținea închise cârciumele Dumineca și în zile de sărbători, să se reintroducă. În urma acestei cereri Ministerul muncii a și modificat legea repausului Duminecilor în sensul, că pe viitor cârciumele din comunele rurale vor fi închise Dumineca și în zile de sărbători.

Legi bune în Grecia. O ordonanță a primului ministru grec interzice femeilor dela vârsta de 12 ani în sus și cu începere dela 15 Dec. c. să mai poarte rochii mai scurte de 30 cm. dela pământ. Trebuie să poarte, adică rochii cât se poate de lungi. Femeile, cari nu vor respecta această ordonanță vor fi traduse înaintea tribunalului corecțional ca să-și iee pedepsa. Iar pentru fetele minore răspund părinții. Minuata lege! care ar fi foarte bine venită și în țara noastră, căci și la noi — mai ales la orașe — unele femei își cam fac de cap. Și nu e prea frumos și cu bun simț, ca femeile — mai ales cele măritate — să poarte rochii până le genunchi sau haine cu un decolaj prea, prea...

Se urcă prețul grâului. — Am scris mai deunăzi în foaia noastră, că prețul grâului este foarte scăzut datorită faptului, că era oprit exportul de grâu. Măsura aceasta, spuneam atunci, este păgubitoare pentru producătorii de grâu, căci rodul muncii lor nu era răsplătit și prin această măsură nesocotită producătorii de grâu — în majoritate țărani — au încăput pe mâna speculatorilor. Acum însă, că se permite exportul, prețul grâului se va urca cu încetul, așa că cei ce nu și-au vândut încă grâul îl vor putea vinde ceva mai bine ca până acum.

Topirea zăpezii în săptămâna trecută a pricinuit mari pagube locuitorilor din satele așezate lângă Mureș și alte râuri. Satele întregi au ajuns sub apă, s'au rupt pe unele locuri podurile cele mai trainice și mulți oameni și au pierdut viața, fiind răpiți de vârtejul apei.

În Tg. Mureș a început să se pară g. z. „Mureșul”, organ al partidului național.

Se dă ca sigură știrea, că alegerile comunale vor avea loc în luna Ianuarie 1926. La rândul său am scris mai multe articole despre importanța acestor alegeri, cari până acum sau tot amânat.

Alegători! Sosește vremea să vă pronunțați din nou împotriva cârmuirii liberale. Dacă doriți să aveți grabnic un guvern, care să lăcuască multele rele din această țară, votați listele partidului național, pe care vor figura cei mai vrednici oameni ai comunelor Dvoastră, care nu s'au băgat slugi la liberali și averescani. Fiți cu mare băgare de seamă la votare.

Liberalii în Ardeal. Dela o vreme încoace liberalii aleargă cu căciula în mână după unguși, sașii și evreii din Ardeal, ca să-și câștige de partea lor. Simt bine liberalii, că li se rupe creanga de sub picioare și deaceia le promet minorităților toate bunătățile numai ca să i atragă de partea lor, ca să aibă și ei pe cineva în Ardeal, știind bine că populația românească de aici îi urgisește. Vom vedea, dacă ungușii și sașii se vor mai lăsa păcăliți și de astă dată de liberali. Partidul național — după cum a spus-o dl Iorga — nu umblă cu căciula în mână după nimeni. Fuță de minorități acest partid nu face politică de partid, ci stă pe baza programului luminos dela Alba-Iulia, în care sunt fixate drepturile minorităților. De altfel această chestiune a fost expusă foarte luminos de dl Iuliu Maniu într-o conferință ținută în anul 1924 la București.

Din tainele văzduhului. Sub acest titlu citisem într-o seară, în Calendarul dela Blaj, des. re minunile cerești. În vechime, ca și în timpurile mai noi, s'au întâmplat multe minuni cerești, căzând din ceriu pietri foarte mari, cari umpleau de spaimă pe locuitorii dela fața locului. Un caz asemănător s'a întâmplat la 10. Dec. 1925 lângă orașul Craiova (Oltenia). Anume, dimineața la ora 3 s'a observat pe ceriu o coloană de lumină. La scurt timp după aceea s'a auzit o puternică detunătură, ca o bubuiură de tun, care a curmurat și fereștile dela casele din orașul Craiova. A căzut va să zică o piatră mare din ceriu (meteor — cum li se zice acestor pietri) și aceasta a produs grozava de u.ătură. Acum se caută locul unde a căzut această piatră, ca să i se vadă mărimea. Mari și neînțelese sunt tainele văzduhului.

Dl Ioan Popescu, teolog abs., și Dșora Borșian și-au serbat cununia în Deda în ziua I. de Crăciun. Felicitările noastre!

Nu uita, iubite cetitor, să plătești abonamentul la „Sămănătorul”. E numai 100 Lei pe an și se poate plăti și în rate.

Roadele beției. Mai săptămânile trecute, când cu frigul cel mare, au pățit-o rău mulți bețivani. Porniți tun de beți dela cârciumă spre casă, pe drum au căzut în șanțuri și acolo au înghețat, pes'e noapte, așa că dimineața au fost aflați morți. Unde nu te duce beția!

No. 1983 exec. 1925

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziunii No. G. 10350-1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Voda Ana I. Mihail repr. prin avocatul Dr. Alex Ceușianu — pentru încassarea creanței de Lei 6000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 9. Ianuarie 1926. orele 1 p. m. la fața locului în Deda Bistra unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: vaci-car în valoare de Lei 14000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare:

Reghin, la 13 Dec 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 2514. exec. 1925.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin această publică că în baza deciziunii No. G. 13220 1925. a judecătoriei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Dr. Szörtsey Ludvig repr. prin avocatul Dr. Iuliu Vekony pentru încassarea creanței de Lei 3155 — bani și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 8 Ianuarie 1926. orele 4 p. m. la fața locului în Salard unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobila de casă în valoare de Lei 58.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare:

Reghin, la 13 Dec. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

Ori ce mâncărime de piele, râie etc. dispăre în decurs de 3 zile întrebându-ți alifia

„SCABIOSAN”
preparatul farmacistului

Neagoș Tg.-Mureș

Să poate comanda direct sau la farmacia

MERA Reghin

Cele mai bune și eftine cizme și ghete se află la

Grigore
Moldovan
cizmar

REGHIN, str. Eminescu No. 1.
Cumpărați și vă convingeți

„SIRPINOL”-ul

este cel mai bun medicament în contra boalelor de plămâni, așa ca tusă, tusă convulsivă (măgărească), — asthmă și pentru tuberculoși. Se află la

Farmacia lui Victor
Mera :-: in Reghin.

„VINUL DE CHINA
FERUGINOS”

este cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Preparatul farmacistului

Neagoș Tg.-Mureș

Să poate comanda prin postă. Deposit și la farmacia

MERA REGHIN

Cețiți și răspândiți

„SĂMĂNĂTORUL”

foaie scrisă pe înțelesul tuturor, care susține și apără cu căldură interesele tuturor păturilor sociale.

Pe un an costă numai 100 Lei.

„SĂMĂNĂTORUL.”